

UK Health
Security
Agency

NHS

Існує вакцина, яка допоможе захистити вас від болю, пов'язаного з

оперізувальним лишаєм

Національна служба охорони здоров'я пропонує вакцину, яка знижує ризик розвитку у вас оперізувального лишая.

У цій брошурі описано національну програму контролю оперізувального лишая, переваги вакцини та осіб, які мають право на вакцинацію.

Існує дві вакцини проти оперізувального лишая – Зоставакс (Zostavax) і Шингрікс (Shingrix). Ваш лікар загальної практики або місцевий фармацевт порадить, яка вакцина вам підійде.

На відміну від більшості інших інфекцій, ви не можете підхопити оперізувальний лишай від когось іншого. Більшість із нас в дитинстві хворіли на вітряну віспу, хоча деякі з нас навіть не усвідомлюють, що перехворіли нею.

Після перенесеної вітряної віспи вірус, що її викликає, залишається сплячим, живучи в нервах. Більшу частину свого життя ви не відчуватимете його, але час від часу вірус може повертатися та поширюватися на шкірі, викликаючи захворювання під назвою оперізувальний лишай.

Оперізувальний лишай може бути дуже болючим і частіше вражає людей, коли вони стають старшими. Це буває тому, що ваша імунна система ослабляється віком, стресом або низкою захворювань і засобів лікування. У деяких осіб біль, спричинений оперізувальним лишаєм, може тривати багато років. Оперізувальний лишай може справді вплинути на ваше життя, не дозволяючи робити те, що вам зазвичай подобається.

Що викликає оперізувальний лишай?

Оперізувальний лишай (також відомий як герпес зостер) викликається сплячим вірусом вітряної віспи, що поширюється на ділянку шкіри, яка охоплюється одним із нервів. Це призводить до скупчення надзвичайно болючих і сверблячих пухирів, наповнених рідиною. Ці пухирі можуть лопатися і перетворюватися на виразки, які з часом вкриваються кіркою та заживають. Ці пухирі зазвичай вражають ділянку з одного боку тіла, найчастіше грудну клітку, але іноді також голову, обличчя та очі.

Як виглядає оперізувальний лишай?

Скільки це триває і наскільки серйозним може бути?

Першими ознаками оперізувального лишаю може бути загальне погіршення самопочуття з відчуттям поколювання або печіння на ділянці шкіри з одного боку тіла. Болючий висип із заповненими рідиною пухирями зазвичай з'являється через кілька днів після перших симптомів.

Оперізувальний лишай на тілі може викликати сильний біль. Якщо оперізувальний лишай розвивається в оці та повіці, це може призвести до погіршення зору або навіть до постійної сліпоти цього ока.

Наскільки поширеним є оперізувальний лишай?

Приблизно у одного з п'яти людей, які перенесли вітряну віспу, розвивається оперізувальний лишай. Це означає, що щороку в Англії та Уельсі десятки тисяч людей хворіють на оперізувальний лишай. Хоча оперізувальний лишай може виникнути в будь-якому віці, ризик, тяжкість і ускладнення оперізувального лишаю зростають із віком.

Постгерпетична невралгія (ПГН)

Щороку приблизно у 14 000 людей розвивається постгерпетична невралгія (ПГН) після оперізувального лишаю, а понад 1400 потрапляють до лікарні через ПГН.

Більшість людей повністю одужують через кілька тижнів, але у деяких біль триває кілька місяців або навіть років — це називається постгерпетична невралгія (ПГН). Це особливо неприємний стан із сильним пекучим, пульсуючим або колючим болем у нерві.

Чим старше ви, тим більша ймовірність того, що ви матимете тривалий біль. Вакцина проти оперізувального лишаю знижує ризик захворіти на оперізувальний лишай і ПГН.

Чи може оперізувальний лишай поширюватися?

Оперізувальний лишай не поширюється так легко, як вітряна віспа, але рідина в пухирях містить вірус вітряної віспи. Таким чином, людина, яка не має імунітету до вітряної віспи, може підхопити інфекцію, якщо вона контактує з цією рідиною.

Якщо у вас оперізувальний лишай, вам слід прикривати висип вільним одягом, щоб зменшити ризик поширення вітряної віспи. Вагітним жінкам, які не хворіли на вітряну віспу, людям з ослабленим імунітетом і новонародженим дітям слід уникати прямого контакту з висипом.

Хто отримає вакцину?

З 1 вересня 2023 року програма вакцинації пропонується таким категоріям населення:

1

здоровим людям віком від 70 до 79 років, які ще не вакцинувалися

2

людям від 50 років з різко ослабленим імунітетом

3

здорові люди віком від 60 до 70 років матимуть право на вакцинацію протягом наступних п'яти років, коли їм виповниться 65 або 70 років

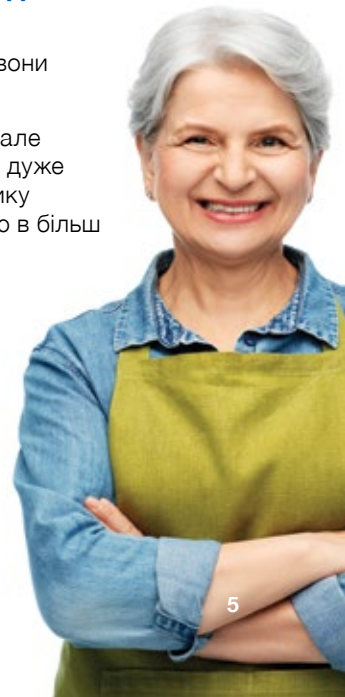
Ви матимете право на вакцинацію проти оперізувального лишаю до свого 80-річчя (якщо у вас не ослаблена імунна система*), але чим раніше ви зробите щеплення, тим раніше ви отримаєте захист. Детальна інформація про те, хто може отримати вакцину протягом перших п'яти років програми, наведена в таблиці.

А як щодо людей, які не досягли віку, відповідного вакцинації проти оперізувального лишаю?

Молодшим людям буде запропоновано вакцинацію, коли вони досягнуть відповідного віку.

Оперізувальний лишай може виникнути в будь-якому віці, але ризик, тяжкість і ускладнення зростають із віком. Особи з дуже ослабленою імунною системою піддаються більшому ризику захворювання, тому їм рекомендується робити вакцинацію в більш ранньому віці.

*Люди з сильно ослабленою імунною системою мають право на вакцинацію.

Якщо ви отримаєте вакцину від оперізувального лишая, і вам буде потрібна друга доза, вам видадуть картку з вашим іменем і датою наступного прийому. Будь ласка, збережіть її в надійному місці.

Чи виникають будь-які побічні ефекти?

Побічні ефекти від вакцин Зоставакс і Шингрікс, як правило, досить м'які і не тривають дуже довго. Найпоширеніші побічні ефекти (виникають принаймні у однієї з кожних десяти осіб): біль і почервоніння в місці ін'єкції, загальні м'язові болі та головний біль.

Після вакцини Шингрікс ви можете відчувати втому та лихоманку. Ви можете відпочити та прийняти звичайну дозу парацетамолу (дотримуйтесь інструкцій на упаковці), щоб покращити самопочуття. Не користуйтеся механізмами та не керуйте автомобілем, якщо ви почуваетесь погано.

Ви повинні відчути себе краще через кілька днів, але якщо ваші симптоми зберігаються довше, ви повинні обговорити це зі своїм лікарем загальної практики або медсестрою.

Зоставакс у рідкісних випадках може викликати серйозні побічні ефекти у людей з дуже ослабленим імунітетом — таким людям замість нього слід щепити вакцину Шингрікс.

Ви можете повідомляти про будь-які побічні ефекти за допомогою схеми «Жовта картка» (Yellow Card Scheme) від Агентства з контролю лікарських засобів та виробів медичного призначення (MHRA) (yellowcard.mhra.gov.uk) — детальну інформацію див. на звороті цієї брошури.

Наскільки безпечними є вакцини, чи використовувалися вони в інших країнах?

Як і всі ліцензовані вакцини, вакцини проти оперізувального лишая були ретельно перевірені та відповідають суворим вимогам безпеки та ліцензування Великої Британії.

Обидві вакцини активно використовуються в Європі та Північній Америці протягом останніх кількох років.

Наскільки ефективною є вакцинація?

Зробивши щеплення, ви значно зменшите ймовірність розвитку оперізувального лишая.

За перші п'ять років проведення національної програми щеплень було зафіксовано на 40 500 менше консультацій з приводу захворювань, пов'язаних з оперізувальним лишаєм, і на 1 840 менше випадків госпіталізацій¹.

Якщо у вас все ж виникне оперізувальний лишай, його симптоми, скоріше за все, будуть слабшими, а хвороба — коротшою, ніж у тому випадку, якби ви не були вакциновані. Доведено, що обидві вакцини проти оперізувального лишая, які використовуються у Великій Британії, забезпечують гарний захист.

Яким чином і коли вводиться вакцина?

Як і більшість інших вакцин, цю вакцину вводять у вигляді ін'єкції у плече. Доступні дві різні вакцини, і вам запропонують вакцину, яка підходить саме вам.

Шингрікс — це нежива вакцина, і вам знадобляться дві дози, щоб забезпечити найкращий довготривалий захист.

Більшості людей друга доза Шингрікс буде запропонована приблизно через шість місяців після першої дози. Якщо у вас дуже ослаблена імунна система, другу дозу Шингрікс слід ввести раніше, але принаймні через вісім тижнів після першої дози.

Ваш лікар загальної практики повідомить вам, коли записатися на другу дозу.

Зоставакс — це жива вакцина, і для забезпечення гарного захисту потрібна лише одна доза.

[1] Вплив програми вакцинації проти оперізувального лишая на госпіталізованих і проконсультованих терапевтами з приводу оперізувального лишая пацієнтів протягом п'яти років після її впровадження в Англії: популяційне дослідження — PubMed (nih.gov)

Чому я не можу отримати вакцину зараз?

Згідно з чинною програмою, всі особи віком від 70 до 79 років мають право отримати вакцину проти оперізувального лишая. Програма розширюється поступово, починаючи з тих, хто має найвищий ризик, відповідно до рекомендацій Об'єднаного комітету з вакцинації (JCVI). Упродовж наступних десяти років програма охопить усіх осіб віком від 60 років.

Особи віком 50 років і старше з сильно ослабленою імунною системою вже мають право на щеплення вакциною Шингрікс.

Чи потрібно мені щось робити, щоб отримати вакцинацію?

Коли ви отримаєте право на вакцинацію від оперізувального лишая, ваш лікар загальної практики зв'яжеться з вами, щоб записати вас на прийом. Однак, якщо ви хвилюєтеся щодо оперізувального лишая, вам слід звернутися за порадою до свого лікаря загальної практики.

Чи є люди, яким не слід робити щеплення?

Існує дві вакцини проти оперізувального лишая — Зоставакс і Шингрікс. Зоставакс містить ослаблений варіант живого вірусу оперізувального лишая.

Людам із сильно ослабленою імунною системою, наприклад, через лікування раку, не слід вводити живу вакцину Зоставакс, їм слід запропонувати неживу вакцину Шингрікс. Ваш лікар загальної практики або медсестра повідомлять, чи це стосується вас.

Якщо у вас виникала серйозна реакція на будь-яку з речовин, що входять до складу вакцини, вам не слід її вводити. Знову ж таки, ваш лікар загальної практики надасть вам про це рекомендації.

Жива вакцина проти оперізувального лишая, яка пропонується особам віком від 70 років у Великій Британії, містить свинячий желатин. Деякі люди можуть не бажати отримувати цю вакцину, але це рекомендована вакцина, окрім випадків, коли вам вона протипоказана через вашу ослаблену імунну систему.

Чи може вакцина викликати у мене оперізувальний лишай?

Вакцина Шингрікс не може викликати у вас оперізувальний лишай. У дуже рідкісних випадках вакцина Зоставакс може спричинити помірний оперізувальний лишай, схожий на висип, як правило, навколо місця ін'єкції. Якщо у вас з'явився висип, ви можете зателефонувати до Національної служби охорони здоров'я за номером 111 або зателефонувати до свого лікаря загальної практики за порадою.

Що робити, якщо я пропущу щеплення? Чи можна отримати його пізніше?

Більшості людей вакцина проти оперізувального лишая буде пропонуватися до досягнення ними віку 80 років. Однак, якщо у вас сильно ослаблена імунна система, вакцину можна вводити в будь-якому віці.

Для забезпечення найкращого захисту ви повинні отримати вакцину або завершити курс вакцинації у рекомендований час. Зверніться до свого лікаря загальної практики, щоб записатися на інший прийом.

Чи маю я право на щеплення вакциною Шингрікс, якщо раніше отримував(-ла) вакцину Зоставакс?

Якщо вам вводили вакцину Зоставакс в межах планової програми імунізації, коли вам було від 70 до 79 років, вам не потрібні додаткові дози вакцини проти оперізувального лишая.

Вам вже не потрібна друга доза вакцини Шингрікс.

Чи можу я вибрати, яку вакцину від оперізувального лишая отримати?

Ні, ваш лікар загальної практики або медсестра запропонують вам вакцину, яка рекомендована вам. Ви отримуєте право на вакцинацію проти оперізувального лишая за програмою Національної служби охорони здоров'я залежно від вашого віку та поточної історії хвороби.

Не зволікайте, якщо ви відповідаєте вимогам, і намагайтеся отримати вакцину якомога швидше

Пам'ятайте, що коли ви отримаєте право на імунізацію, вам слід якнайшвидше записатися на вакцинацію, щоб забезпечити собі найкращий захист.

Додаткова інформація

Якщо вам буде потрібна додаткова інформація до чи після щеплення, зверніться до свого лікаря загальної практики або медсестри. Також Ви можете відвідати вебсайт Національної служби охорони здоров'я за адресою www.nhs.uk/shingles

Щоб дізнатись про вакцину Зоставакс® проти оперізувального лишаю, відвідайте вебсайт www.medicines.org.uk/emc/product/6101/pil

Щоб дізнатись про вакцину Шингрікс® проти оперізувального лишаю, відвідайте вебсайт www.medicines.org.uk/emc/product/12054/pil

Якщо у вас дуже ослаблена імунна система (тяжка імуносупресія), вам запропонують вакцину проти оперізувального лишаю з віку 50 років

Ви отримаєте право на вакцинацію на ваше 70-річчя

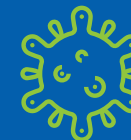
ОТРИМАННЯ ПРАВА З (ВАШОГО ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)	ДАТИ НАРОДЖЕННЯ	ДАТА ПОЧАТКУ ПРОГРАМИ	РІК ПРОГРАМИ
70-й	1 вересня 1953 р. – 31 серпня 1954 р.	1 вересня 2023 р.	1-й рік
	1 вересня 1954 р. – 31 серпня 1955 р.	1 вересня 2024 р.	2-й рік
	1 вересня 1955 р. – 31 серпня 1956 р.	1 вересня 2025 р.	3-й рік
	1 вересня 1956 р. – 31 серпня 1957 р.	1 вересня 2026 р.	4-й рік
	1 вересня 1957 р. – 31 серпня 1958 р.	1 вересня 2027 р.	5-й рік

Ви отримаєте право на вакцинацію на ваше 65-річчя

ОТРИМАННЯ ПРАВА З (ВАШОГО ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)	ДАТИ НАРОДЖЕННЯ	ДАТА ПОЧАТКУ ПРОГРАМИ	РІК ПРОГРАМИ
65-й	1 вересня 1958 р. – 31 серпня 1959 р.	1 вересня 2023 р.	1-й рік
	1 вересня 1959 р. – 31 серпня 1960 р.	1 вересня 2024 р.	2-й рік
	1 вересня 1960 р. – 31 серпня 1961 р.	1 вересня 2025 р.	3-й рік
	1 вересня 1961 р. – 31 серпня 1962 р.	1 вересня 2026 р.	4-й рік
	1 вересня 1962 р. – 31 серпня 1963 р.	1 вересня 2027 р.	5-й рік

Оперізувальний лишай

є поширеним захворюванням, яке може викликати тривалий сильний біль

може спричинити появу важкого сверблячого висипу з пухирцями

може виникати у будь-якому віці, але ризик, тяжкість та ускладнення з віком посилюються

Вакцина

значно знижує кількість випадків

зменшує тяжкість симптомів у вакцинованих осіб, якщо у них з'явиться ця хвороба

широко використовується і в інших країнах, зокрема в США та Канаді

Звичайна вакцинація від оперізувального лишаю — це гарний спосіб подбати про своє здоров'я, щоб ви могли насолоджуватися життям без болю від оперізувального лишаю.

Ви можете повідомляти про підозрювані побічні ефекти вакцин і лікарських засобів за допомогою схеми «Жовта картка» (Yellow Card Scheme)

Це можна зробити онлайн, відвідавши вебсайт yellowcard.mhra.gov.uk або зателефонувавши на гарячу лінію схеми «Жовта картка» за номером **0800 731 6789**. Ви також можете скористатися QR-кодом або завантажити додаток Yellow Card.

Товариство з підтримки осіб з оперізувальним лишаєм

Вебсайт: shinglessupport.org.uk. Конфіденційна гаряча лінія допомоги: **0845 123 2305** з 9:00 до 21:00 або **020 7607 9661** з понеділка по п'ятницю з 12:00 до 20:00. Запити: **0300 030 9333**

Лицевий параліч

Вебсайт: facialpalsy.org.uk

Гаряча лінія допомоги з приводу болю

Телефон: **0300 123 0789**, електронна адреса: help@painconcern.org.uk
вебсайт: www.painconcern.org.uk

© Crown copyright 2023

Product code: C23SGX1UK Ukrainian

Ip 100K (APS) MAY 2023

UK Health Security Agency Gateway number: 2023-129

Шрифт більшого розміру для покращення доступності

Якщо ви бажаєте замовити більше примірників цієї брошури або цю брошуру в іншому форматі, як-от великим шрифтом, шрифтом Брайля або у перекладі, будь ласка, відвідайте вебсайт www.healthpublications.gov.uk або зателефонуйте: 0300 123 1002, Мініком: 0300 123 1003 (з 8:00 до 18:00, з понеділка по п'ятницю)

www.nhs.uk/vaccinations